



JELENA HOLCER
dipl. pedagog
"Škola za roditelje"

VASPITAVAJMO SREĆNE LJUDE

Razgovor

IZGUBLJEN U PREVODU

Komunikacija se uči a dobar sagovornik se ne rađa već se postaje. Nemojte rizikovati da deca prestanu da vam se poveravaju ili da vas isključuju iz svog života. Preuzmite odgovornost i naučite da razgovarate

Kada biste mogli da birate, koji model razmišljanja biste izabrali za svoje dete? Da li onaj po kome je život pun opasnosti i zato treba biti stalno na oprezu, ili onaj koji nas uči da imamo poverenja u svaki dan, da su čuda uvek moguća, da je lepota trenutka u očima posmatrača... Mislite li da je važno da svoje dete učite određenom životnom optimizmu? Kako to činite? Sa kojim ga rečima, na primer, ispraćate u školu? Većina roditelja ovom prilikom kaže: "Budi dobar". Ili: "Čuvaj se", nesvesni da su ovom ličnom strepnjom poslali poruku da je svet prepun opasnosti, da je neophodno biti pažljiv ("čuvati se"), jer će se inače, ko zna šta, strašno dogoditi? Sa druge strane, kada biste izabrali da kažete: "Lepo se provedi" ili: "Uživaj u današnjem danu", poručili biste detetu da život nije samo niz opasnosti već, pre svega, izazova i mogućih radosti.

Zaista, kakav životni stav će imati vaše dete zavisi upravo od vas i poruka koje mu komunikacijom prenosite. Na žalost, komunikacija sa decom se često svodi na niz nesporazuma i

"izgubljeni u prevodu" grešaka, jer ono što ste mislili niste rekli a ono što su deca čula niste ni pomislili.

KOMUNIKACIJA SA DECOM

"Nemoj" rečenice. Koliko puta ste, u svakoj fazi odrastanja svog deteta, izgovorili "nemoj" (da me prekidaš, da si bezobrazan, da skačeš...) Kada kažete: "Nemoj da trčiš, pašćeš", mislite li, zaista, da vaše dete želi da padne, pa treba da ga opomenete? Dete ne čuje vaše upozorenje nego: "Nije mi do sada palo na pamet da mogu da padnem..." Eto ideje. Malo ste ga "izbaksuzirali", osećate li? Umesto "nemoj" koristite pozitivne zahteve: "Hodaj malo sporije".

Potcenjivanje. Ako govorite: "Ti ne razumeš", "Mali si ti za to", "Kad porasteš, kazaće ti se samo..." verovatno želite da kažete da sada nije vreme za neki razgovor. Ipak, ono što dete čuje jeste: "Glup sam. Zato ne razumem", ili: "Biću glup sve dok ne porastem, a ko zna kada će to biti..." Radije uložite napor i recite: "Objasniću ti ono što ne razumeš".

Opterećivanje. Iako imate najbolje namere da ohrabrite ili podržite dete,

formalna, uopštena pohvala može imati kontraefekte. Na primer, ako pred važan kontrolni test u školi kažete svojoj 10-godišnjoj ćerci: "Ja znam da ćeš ti to moći", više ste je opteretili svojim očekivanjima i ambicijama nego što ste je ohrabрили. Jer, šta ako ona ne uspe da ispuni vaša očekivanja? Šaljete potpuno drugu poruku kada kažete: "Znam koliko si se ozbiljno pripremala za ovaj test. Sada to naučeno znanje treba da pokažeš".

Nerazumevanje. Kada kažete: "Tvoje je samo da učiš", "Tebi je lako", "Ti nemaš nikakvih briga..." šta konkretno mislite da ćete postići? Ono što dete čuje jeste: "Mama (tata) nema pojma šta mi se dešava u životu i ne želi da zna. U svom problemu (životu) ja sam potpuno sam". Zato, umesto pokazanog nerazumevanja, pozovite dete u dijalog. "Hajde da o tome porazgovaramo..."

Prepreke uspešne komunikacije su i izdavanje naredbi ("Moraš da uradiš onako kako sam ti ja rekao"), etiketiranje ("Baš si nevaspitan..."), poređenje ("Ti nikada nećeš biti kao..."), ucenjivanje ("Ako odmah ne prestaneš da... ja ću...")

